

۵۳:۰۰ سه‌شنبه ۲۳ خرداد ۱۴۰۲
 ۲۴ ذی القعدة ۱۴۴۴
 Tuesday 13 June 2023

سرویس: حوزه و روحانیت « آموزش و پژوهش» ۲۹ بهمن ۱۳۹۸ - ۱۱:۵۶

کد خبر: ۶۴۰۰۱۷

از سوی آیت الله فاضل‌لنکرانی صورت گرفت؛

بررسی ابعاد فقهی لزوم شرکت در انتخابات

استاد درس خارج حوزه با اشاره به ابعاد فقهی شرکت در انتخابات گفت: حکم ثانوی بحث تقویت حکومت اسلامی و حکم اولی نیز لزوم تعیین سرنوشت امنیتی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی است.

به گزارش خبرنگار **خبرگزاری رسا**، آیت الله محمدجواد فاضل‌لنکرانی استاد درس خارج حوزه علمیه قم پیش از ظهر امروز در ابتدای درس خارج فقه خود با اشاره به قضیه انتخابات پیش رو اظهار داشت: می‌خواهیم نکات فقهی این موضوع را مورد توجه قرار بدهیم.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم افزود: انتخابات یکی از موضوعاتی است که بعد از انقلاب اسلامی عمدتاً مورد توجه حوزه‌های علمیه و مردم متدین و انقلابی قرار گرفته و از ابعاد مختلف فقهی نیز باید مورد توجه قرار بگیرد.

ابعاد مختلف انتخابات

وی در ادامه عنوان کرد: این بحث یک بُعد اجتماعی دارد، یک بُعد سیاسی دارد، یک بُعد اقتصادی دارد و سایر ابعادی که می‌توان به آن اشاره کرد ولی از نظر ابعاد فقهی، این مسأله چگونه است؟ اساساً باید فقه انتخابات در حوزه‌های علمیه مورد توجه قرار بگیرد، یعنی آیا اصل انتخابات یک امر مشروعی است یا خیر؟ این که انسان افرادی را انتخاب

۱ نکته

دانلود رایگان نمونه
 سوالات امتحانات مدارس
 برتر
 مشاهده

بکند که این افراد قوانینی را برای مردم تشریح بکنند اصلا آیا این خودش درست است یا خیر؟

آیت الله فاضل‌لنکرانی با اشاره به این که نمایندگی مجلس در حقیقت وکالت دادن در قانون گذاری است، گفت: ما وقتی می‌گوییم کسی از طرف ما وکیل می‌شود، این وکالت در امور شخصی درست است از جمله تصرف در اموال انسان و امور دیگر ولی وکالت در قانون گذاری برای عموم به چه نحوی است و چگونه تصویر می‌شود و تا چه اندازه ای نافذ است؟

وی بیان داشت: ما در زمان خودمان، مجلس شورای اسلامی یک شورای نگهبان دارد که این قوانین را ملاحظه می‌کند که از نظر شرعی یا قانون اساسی مخالفتی نداشته باشد، ولی سؤال ما در یک مرحله قبل از این است که این افراد چگونه صلاحیت قانون گذاری پیدا می‌کنند و چه قوانینی را می‌توانند مطرح کنند؟ به عنوان مثال جمع بین قانون و فقه چگونه است که بحث عمیق و مفصلی در این جا و مطرح است.

رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار(ع) در بخش دیگری از سخنان خود تصریح کرد: بحث دیگر این است که این وکالت چگونه از بین می‌رود؟ چون در مجلس شورای اسلامی ما وکیل معین می‌کنیم ولی در صورت از دست دادن شرایط، دیگرانی می‌گویند این شخص مثلا صلاحیت ندارد و او را برکنار می‌کنند در حالی که وکیل را باید خود موکل برکنار کند.

نباید روی وظیفه شرعی بودن انتخابات تشکیک کرد

وی با اشاره به این که برخی روی اصل وظیفه شرعی بودن شرکت در انتخابات تشکیک کرده اند، ابراز داشت: نکته ای که می‌خواهیم عرض کنیم این است که در فضای مجازی مطلبی از یکی از اساتید محترم حوزه دیدم که می‌خواهم به آن بپردازم که اعتراض و انتقاد داشتند در این که چرا ما قالب این انتخابات را بر اساس وظیفه شرعی مطرح می‌کنیم؟ یعنی گفته بودند باز هم انتخابات و باز هم وظیفه شرعی.

آیت الله فاضل‌لنکرانی در ادامه سخنان خود خاطرنشان ساخت: امام راحل شرکت در انتخابات را یک وظیفه شرعی، ملی و قانونی می‌دانستند و روی این مسأله تأکید داشتند و وقتی انسان این تعبیر را می‌بیند اولین سؤال این است که چرا امام راحل، دیگر مراجع و از جمله مرحوم والد ما روی همین جهت تأکید زیادی داشتند؟ من دیدم همان فرد در شروع بیان نظر خود گفته است بله امام در یک زمانی به دلیل یک بحران و شرایط جنگ این تعبیر را به کار برده اند ولی به معنای این نیست که این تعبیر برای همیشه باشد.

فقیه باید در مسأله انتخابات دخالت کند

وی یادآور شد: این که بگوییم فقیه و فقه در این گونه امور نباید وارد شود

1 نکات

دانلود رایگان نمونه
سوالات امتحانات مدارس
برتر
مشاهده

و دخالت کند و انتخابات را باید آنچنان در مردم نهادینه کرد که مردم با تمایل و آگاهی خودشان در انتخابات شرکت بکنند یا نکنند حرف درستی نیست و به نظر ما اولاً اگر امام راحل صد سال دیگر هم عمر می کرد در هر انتخاباتی این تعبیر را به کار می برد و آن را به عنوان یک تحریک مردم استفاده نمی کرد که پشتوانه دینی و فقهی و علمی نداشته باشد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با تأکید بر این که شرکت در انتخابات برای همیشه تاریخ یک وظیفه شرعی است، گفت: در مطلبی که در فضای مجازی آمده اشکالاتی وجود دارد که می خواهیم فقط با یک بحث طلبگی و علمی به نقد این مطلب بپردازیم؛ در آنجا این طور مطرح شده که انتخابات خارج از موضوع احکام شرعی است و ذاتاً در شرع حکمی برای آن مطرح نشده است بلکه به حسب شرایط یک حکم شرعی سیال و متغیر دارد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود ابراز داشت: وقتی قبول کردید که حتی اگر انتخابات به حسب زمان، حکم متغیر دارد بالاخره باید فقیه باید حکم آن را مشخص بکند و در این زمان که حکومت اسلامی تشکیل شده و انتخابات یکی از مظاهر تقویت حکومت اسلامی است آیا فقیه نباید این را برای مردم ذکر کند و حکم شرعی آن را بیان کند؟

انتخابات از مظاهر حکومت اسلامی است

آیت الله فاضل‌لنکرانی عنوان کرد: حکومت وقتی حکومت اسلامی شد، مسلماً انتخابات یکی از مظاهر حکومت اسلامی است، بنابراین اگر ما این جهت را با توجه به حکومت اسلامی مطرح کنیم که در این صورت شرکت در انتخابات مسلماً لازم است و این تعبیری که در فضای مجازی ذکر شده عمدتاً بر این محور است که فقیه نباید در این میدان وارد شود و از این ابزار نباید استفاده کند و این هم به این جهت است که فکر می کنند اگر با این ابزار وارد شدند به فقه صدمه وارد می شود.

وی با بیان این که می توان بحث لزوم ورود فقیه به مباحث شرکت در انتخابات را به صورت استدلالی مطرح کرد، خاطرنشان کرد: در همان توقیع معروفی که امام زمان(عج) فرمودند در حوادث واقعه به روات احادیث ما مراجعه کنید! سؤال این است که آیا انتخابات جزو حوادث واقعه هست یا خیر؟ مسلماً هست، چون حوادث واقعه صرفاً یک قضیه جزئی خارجی نیست که بخواهیم در آن به فقیه رجوع کنیم بنابراین موضوع جهاد، دفاع، حرمت تنباکو و امروز بحث انتخابات و امثال آن از حوادث واقعه است.

استاد درس خارج حوزه علمیه قم افزود: مسلماً یکی از مصادیق بسیار مهم حوادث واقعه بحث انتخابات است و آن وقت مرحوم شیخ انصاری در کتاب مکاسب می فرمایند: «کسی گمان نکند که این حوادث واقعه

دانلود رایگان نمونه
سوالات امتحانات مدارس
برتر
مشاهده

مربوط به احکام شرعی جزئی است بلکه حتی در ارتباط با والی یا رئیس و فرماندار یک شهر هم باید به فقیه مراجعه کرد چون آن هم از جمله حوادث واقع است».

وی در ادامه عنوان کرد: گاهی فکر می کنیم برای احترام فقه باید فقه را ضعیف کنیم یا برای حفظ قداست دین، باید آن را محدود کنیم، این فکر اشتباهی است چون در همه حوادث واقع باید به فقیه مراجعه کرد؛ بنابراین اصل این که انتخاباتی بشود یا نشود باید فقیه نظر بدهد چه برسد به این که انتخابات از مظاهر تقویت یک حکومت دینی بر مبنای فقه اسلامی باشد.

نظر دادن فقیه به معنای غیر صحیح دانستن عقول مردم نیست

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با اشاره به این که نظر دادن فقیه به معنای غیر صحیح دانستن عقول مردم نیست، گفت: هیچ فقهی در هیچ دوره ای به معرفی اشخاص نپرداخته است و حتی خود امام در دوران ریاست جمهوری اول انقلاب هیچ کس را مشخص نکردند؛ بنابراین یک بحث اصل انتخابات و شرکت در آن است که نباید آن از دایره فقه جدا کرد و دست فقیه را در این جا ببندیم و بعد هم در حرف ها دلیل ما این باشد که شاید به این دلیل عده ای اعتقادشان به دین ضعیف شود.

وی بیان داشت: حضرت امام(ره)، مراجع و رهبری معظم اصل شرکت را لازم می دانند ولی دخالت فقیه در این جهت مساوی با تعطیل عقل مردم نیست چون مردم خودشان باید انتخاب کنند و در مورد افراد تحقیق کنند و سرنوشت خود را رقم بزنند؛ ما با صراحت می گوئیم هیچ شخص و گروهی حق تحمیل بر مردم را ندارد بلکه حتی حق اغوا کردن مردم به نفع خودش را هم ندارد.

آیت الله فاضل لنکرانی در بخش دیگری از سخنان خود تصریح کرد: این گروه ها و احزاب باید مراقبت کنند که ضمن تشویق مردم به حضور در انتخابات نمی توانند مردم را مجبور کنند که به نتیجه دلخواه خودشان برسند، بنابراین این که فقیه به عنوان یک کارشناس دینی در اصل این موضوع باید وارد شود ربطی به این گونه مسائل ندارد.

حکم اولی و ثانوی در انتخابات

وی با بیان این که فقیه در اصل قضیه انتخابات دخالت می کند، گفت: این جا باید هم به حسب حکم اولی و هم به حسب حکم ثانوی بحث کرد؛ به حسب حکم ثانوی چون انتخابات یکی از مظاهر تقویت حکومت اسلامی است شرکت در آن لازم است ولی به حسب حکم اولی نیز اگر یک انتخابات، سرنوشت امنیتی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، بهداشت و مسائل اجتماعی مردم را تعیین می کند شرکت در آن لازم است حتی اگر حکومت اسلامی هم نداشتیم.

دانلود رایگان نمونه
سوالات امتحانات مدارس
برتر
مشاهده

